

האלטרנטיבי

עשרת המובחרים

בשנה שעברה, עת חילקנו את פרסי ישראל האלטרנטיביים, חשבנו שיש סיכוי שהשנה ישב אחד מהם על הבמה ויקבל את פרס ישראל המקורי, הישמי. למרבה הצער הנבואה הזו שאפשר לצעוד אחרים וללמוד ממה שעשו. ועוד דבר. כבכל שנה מקבלי הפרס שלנו עוסקים בשינוי פני החברה הישראלית והמרחם העדין של החברות המתקיימות בתוכה. ההבדל הוא בכך שהשנה הזו הלך הרוח השורר בציבור הישראלי בכללותו, העוסק הרבה יותר בבעיותיה של ריקי כהן מאשר בתהליך השלום ובהתנחלויות. אנחנו מברכים את זוכי הפרס שלנו ומבקשים להיות לפה לציבור שלהם של אנשים שמעוניינים לומר להם מילה אחת: תודה. ●

כתיבת הקטעים: צור ארליך

הרב ישראל אריאל

מפעל חיים

במלחמת ששת הימים זכה הרב ישראל אריאל, חובש קרבי במילואים, להימנות עם משחרי הדין הבית, מקום המקדש. כיום, 46 שנה לאחר השחרור, הוא אולי האדם המזוהה ביותר עם הפצת תודעת המקדש ועם התקווה והמעש לכינונו. כלי המקדש מוצגים במכון המקדש, וחלקם אף מוכנים לשימוש בבוא היום: מנורת הזהב, נאמנה למקדש, מקדמת את פני המבקרים בדובע היהודי; סידורים ומחזורים אלבומיים מתעדים באומד ובתמונה את עבודת המקדש ונפוצים בבתים רבים – כל אלו הם רק חלק מהעידים המספרים את מאמציו של הרב אריאל להעפיל בסולם הזהב לחוץ. ידע המקדש נחשב כבודותינו, בדרך כלל, עניין רחוק מהלב ומהדעת. כל כמה שהרבר משתנה בשנים האחרונות, כל כמה שיעונו מקדש עולים על שולחנות שבת והג של משפחות, שעליות יהודים להר הבית נעשתה מעשה מקובל, שמריאה המקדש וכלו מתנוסס על קירות בתים ועל קירות לבבות – אפשר לזקוף זאת במידה רבה למפעלי הרבננים של אריאל; לנכונותו לשחות נגד הרום, להחשב למעין משוגע, להיער ולעודר את אהבת המקדש עד שתחפץ. מפעלו הספרותי-מחקרי על המקדש כולל בין היתר את אנציקלופדיית בית המקדש בירושלים, את ספר

צילום: מרים תא

קרוליין גליק

הסברה

קרוליין גליק מביטה בעיניים פקוחות אל ההתרחשויות במזרח התיכון ובדיפלומטיה הבינלאומית, ומכריחה גם את קוראיה שלא לעצום את עיניהם. ואם אפשר, גם לעפעף כמה שפחות. גליק היא עיתונאית לוחמת, מעורבת, יזומת. לקוראי האנגלית בעלי הנכונות להעמיק, היא מספקת מרי שבוץ בעיתונה ג'רוסלם פוסט, ולעתים מוזמנת בעיתונים מרכזיים בחוץ לארץ, תמונה נרחבת, חדרנית, ובדרך כלל גם מראיגה של המציאות שמאחורי הכותרות השטויות, הוורדרדות, אלו שמשרתות אינטרסים סמויים. בלי לותר על מקצועיות וצמיחות לעובדות, היא תורמת בכתיבה למאמץ ההסברה הישראלי בעולם עיון, מוצף מידע מגמתי ומסולף שגם רשויות הממשל בישראל לא תמיד מוצאות לנכון להזימו ולאנו. ועם זאת אינה מושכת ידיה מביקורת על מדיניות הממשלה. גליק אף חיברה את הספר 'לוחמים בידיים קשורות: ישראל והג'האד הגלובלי' שהופיע בשפה האנגלית ב-2008.

אולם גליק אינה מסתפקת בכלים שמאפשרת לה משרתה הבכירה בעיתון הישראלי בשפה האנגלית ובהדרח שמעוררים מאמריה, אלא היא פונה ישירות אל הציבור הישראלי רובר העברית ואל המעגל הגדול של גולשי האינטרנט בעולם כולו. היא עושה זאת באמצעות אתר ביקורת התקשורת 'לאטמה' שהקימה לפני חמש שנים. היא עומדת בראש האתר, מנחה את פעילותו ומגייסת לו מימון.

'לאטמה', שצבר פרסומיות רבה, הושג בעוקצנות – והכיסונות

צילום: מרים תא

ישראל האלטרנטיבי לשנת תשע"ג.

תגובת קרוליין גליק:

אני מרגישה שיש לי זכות גדולה להיות מסוגלת להגן על עם ישראל וחכויותיו. עצם ההורמנות שניתנת לי מדי יום לשמור על העם והארץ היא בעיניי הפרס האמיתי והשכר החשוב ביותר. יחד עם זאת, יפה מאוד גם לזכות בהכרה ובהערכה של אנשים יקרים וחכמים בעלי זכויות גדולות. על כן, אני מודה לעיתון על הענקת הפרס ומברכת את כל קוראיו באיחולי חג עצמאות שמח.

ראובן גל

תרומה לקהילה

במחקר ובתגובה בתחום הדיקום היהודי-ערבי בארץ והיה בין מקימי 'קץ אברהם' הפועלת בתחום זה ועסק בפעילות גישור ופיוס בין הדרים וחילונים. בחו"ל ערך סדנאות לפיוס ולפתרון סכסוכים מיונסלכיה לשעבר ובצפון אירלנד. ואם לא די בכל אלה, גל שקד על הכשרת מנהיגות בישראל ובעם היהודי, הקים לצורך כך עם מיכה פופר וג'וריא איילון את המרכז לפיתוח מנהיגות איכותית בויכוח יעקב. מפקדים בצה"ל, מנהלים מחברות פרטיות וציבוריות וצעירים יהודים במדינת חבר העמים – כל אלה בין בני טיפוחיו של המרכז.

על פעילותו המחקרית המתמשכת, על רתימתה לצורכי הכלל, על תודתו לקדם את החברה על כל חלקיה ועל יוזמתו למען הקהילה ולמען האנושות

וזכה **ר"ד ראובן גל** בפרס ישראל האלטרנטיבי לשנת תשע"ג.

תגובת ר"ד ראובן גל:

לכבוד הוא לי! אני רואה בהחלטתכם לבחור בי מעין לגיטימציה ברעבר ל"שענט" המקצועי והאישי שאפני את מהלך חיי הבוגרים. בתחום המקצועי, "דילגתי" לאורך השנים בין עיסוקים אקדמיים-מחקריים לבין תפקידים ממלכתיים שונים, לבין פעילות התנדבותית בארגוני החברה האזרחית. כפי שילדי נהגו תמיד לומר, "אבא הוא לא פסיכולוג של אנשים יחידים, הוא פסיכולוג של החברה כולה". גם מבחינה פוליטית אני יצור די מורכב: אני מגדיר עצמי כפטריוט ישראלי, איש הכפר הגלובלי. אחרי מלחמת ששת הימים הרגשתי כמי ששב לנחלת אבות ולא ייסוג ממנה. ההתפכחות הייתה די מהירה, ובמשך שנים רבות ראיתי עצמי פעיל ב'מתנה השלום', מקדים 'שלום' ל'ביטחון'. ובשנים האחרונות, אני מוצא עצמי מתפכח שוב – הפעם מתקות לשלום שיבוא 'עכשיו', ומסתפק בכמיהה שהוא יבוא אל נכדיו... למען האמת, אני די משועשע מתגובות חברים שונים שלי על החלטת עיתונכם המכובד לבחור בי. חבריי השמאלנים (והם רבים) יתמחו לראות אותי באכסניה המוזהה עם הימין הציני: חבריי מתוך הציבור החרדי (ובעיסוקיי כיום, גם הם רבים וטובים) יתחילו לחשוך בי שהתחברתי עם ה'צינינים', ר"ל: ואילו רבים מקוראים יתמחו ארץ זה בתחום לקשור כתרים לאחר שמודאג מתהליך ההתהוות שעובר על צה"ל...

כך או כך, אני מודה לכם על החלטתכם ומתכוון להמשיך בחיי המורכבים ובפעילותי ה'שעטניות'.

משה מושקוביץ (מושקו)

מפעל חיים

פתרונות טכנולוגיים לבעיות הלכתיות. שאפתנית אף יותר הייתה תוכניתו הבאה, הקמת העיר אפרת. הוא איתר את אדמותיה, ליווה אותה בסכך הביורוקרטיה והמשפטים שעייב את הקמתה. הוא זה שרקם את העלאת משפחות קהילת לינקולן סקוור בניו יורק, בראשות הרב שלמה רייסקין, כגרעין לעיר החדשה. מושקו היה ראש המועצה הראשון באפרת, בשנות התבססותה.

פעלתנותו של מושקו למען ארץ ישראל, עם ישראל ותורת ישראל נמשכת גם בעשור השמיני והתשיעי לחייו. בחיותו יו"ד הנהלת היכל שלמה חידש את פעילותו של המזיאון ליהדיקה על שם חלפסון. הוא הקים את עמותת 'מנורה' המצילה בתי כנסת וספרי תורה בגולה, וכוונן את עמותת 'תימורה' שמקיימת תוכניות חינוכיות לנוער מנותק. אגב כך ייסד למעשה יישוב חדש נוסף – אבנת שלוחף ים המלח, שם נמצא בית הספר 'אפתח'. על השרשרת הבלתי פוסקת של מפעליו התיישבותיים, החינוכיים והציבוריים מקבל משה מושקוביץ את פרס ישראל האלטרנטיבי לשנת תשע"ג.

תגובת משה מושקוביץ (מושקו):
אני מופתע ושמת, ומעריך מאוד את המנהג שלכם להעניק פרס אלטרנטיבי. אכן, פרס ישראל הממוסד מוענק תמיד בתוך חוג סגור ובעל אוריינטציה מאוד מסוימת, ואתם קצת חובטים בו ומנערים ממנו את האבק.

אני רואה בעצמי שליח ציבור ומקבל את הפרס בשם החברים שאיתם אני עמל בשני המסלולים של עבודתי: התיישבות ותורה. הפסוק שמלווה אותי תמיד הוא "שכון ארץ ורעה אמונה".

צילום: מילא 80

עדינה בר-שלום

חברה

לצד דומים לו סגן המסלולים המקצועיים החרדיים בצחייל, יציר מהפכה שקטמה במגזר החרדי. בלי כפייה, בלי פריצת גבולות וכלי הלב תרבות, בהשגחה רבנית ובתוך מעטפת לימוד תורנית, יוצא המגזר החרדי בהדרגה מן התלות במגזרים אחרים ובחברי נתיבים, ומאפשר לבניו ולבנותיו חיים של מימוש עצמי ורוחה.

יותר מאלפיים איש ואישה כבר קיבלו, בזכות המכללה ובתוך מעטפת לימוד תורנית, תואר ראשון מטעם אוניברסיטאות שונות. מרעי המחשב וכלכלה, פסיכולוגיה ומשפטים, ייעוץ חינוכי, מרעי החברה והמדינה ועוד – בכל המקצועות הללו יש עכשיו, לראשונה, מסה קריטית של אנשי מקצוע חרדים.

עדינה בר-שלום מקדישה מזמנה גם לקידום ההכנה הבידוגנית בישראל. היא חברה פעילה, לעתים אף מייסדת, בפורומים כגון הפרום להסכמה לאומית. קולה נשמע בהודמנויות רבות, בתקשורת ובאירועים פומביים, כנציגה אותנטית של המגזר שהיא שייכת לו אך גם כישראלית דעתנית ומעמיקת חשוב. תרומתה המיוחדת של בר-שלום לרווחת המגזר שלה, ובכך לחברה הישראלית כולה, מוכה אותה בפרס ישראל האלטרנטיבי לשנת תשע"ג.

תגובת עדינה בר-שלום:

הוכייה מרגשת ומעניקה לי חזק, אני עושה את השליחות שלי שלא על מנת לקבל פרס. השליחות שלי היא שליחות קודש לקדם את האקדמיה אצל החרדים ולעשות את זה בדרכם בלי לפגוע ובלי להזיק אלא להפך, להועיל, ולאפשר לאנשים להתפרנס בכבוד.

צילום: חיים זיכר

